

Uitvoeringsprogramma 2023-2024 Kunst in de openbare ruimte

Inhoudsopgave

Samenvatting	1
1. Inleiding	2
2. Beleidskaders	3
3. Terugblik 2020 – 2022	5
4. Kunstprojecten 2023 – 2024	9
5. Besteding 2022 / Begroting 2023 – 2024	16

Samenvatting

In de periode 2020-2022 zijn een aantal aansprekende kunstwerken gerealiseerd. Goede voorbeelden zijn ‘de Gaper’ in de fiets-/ voetgangerstunnel Hezelpoort (2020), de Waterwolf op de Waalkade (2020) en de muurschilderingen van in de twee tunnels in de wijk Dukenburg (2022). Verder zijn deze periode voorbereidende werkzaamheden gedaan voor bijvoorbeeld de nieuwe kunstwerken aan de Handelskade en in het Dijkkwartier Oost.

In de komende periode staan diverse projecten op stapel. Op de plint van Doornroosje komt een muurschildering die al enige tijd in de planning stond. Het werk van Ruud Kuijer aan de Handelskade komt ook in de uitvoeringsfase. Mogelijkheden voor kunsttoepassingen in Lent en Oosterhout zijn in kaart gebracht en worden verder ontwikkeld. In de Hof van Holland wordt dit jaar een kunsttoepassing gerealiseerd in de onderdoorgang onder de Graaf Allardsingel / James Gavarsingel. Daarnaast wordt er hard gewerkt aan de realisatie van een Regenboogkunstwerk aan de Waalkade, nabij de Lindenberghaven.

De commissie is verder betrokken bij het herontwerp van Kelfkensbos en de daar beoogde nieuwe kunstwerken en gaat verder met voorbereidingen voor een nieuwe kunstopdracht die voor meer verbinding van Dukenburg met de stad moet zorgen.

1. Inleiding

Wij bouwen al jaren aan een uitgebreide verzameling kunstwerken in de buitenruimte. De werken zijn op verschillende manieren in onze collectie gekomen. Er zijn werken die kant-en-klaar zijn aangekocht, werken die geschonken zijn, werken waarvoor wij opdrachten hebben verstrekt en werken waarvoor inwoners (mede)opdrachtgever zijn geweest. De website www.nijmegen.nl/kos geeft een goed overzicht van de gemeentelijke kunstwerken in de openbare ruimte.

Wij vinden het belangrijk dat er kunst is in de openbare ruimte. Kunst in de openbare ruimte is voor iedereen toegankelijk en staat midden in de maatschappij. Het levert enerzijds een bijdrage aan hoe wij de omgeving ervaren en anderzijds hoe wij ons voelen in die omgeving. Kunst in de openbare ruimte is meer dan de culturele en kunstzinnige bijdragen van kunstopdrachten. Juist door de aanwezigheid in de openbare ruimte ontlokt kunst reacties en emoties, kan het dingen in werking zetten, spoort het aan tot reflectie, kan het tegenstellingen en verbindingen laten zien, gebruikt het collectief geheugen en historisch besef en zo draagt kunst bij aan identiteit en beeldvorming van de stad.

Uitvoering kunst in de openbare ruimte

De raad stelt de kaders voor het beleid kunstopdrachten in de openbare ruimte vast. Het college voert dit beleid uit. De kaders voor 2023-2024 zijn omschreven in de cultuurvisie Groei. Voor de uitvoering wordt dit uitvoeringsprogramma gebruikt. Met ons cultuurbeleid zetten wij in op een bruisend cultureel klimaat in de stad, dat uitnodigt tot een brede en actieve cultuurparticipatie en aantrekkelijk is voor inwoners en bezoekers

Corona

In maart 2020 openbaarde Corona zich in Nederland. Het land ging op slot en veel activiteiten kwamen stil te liggen. Of waren moeilijk uitvoerbaar. In coronatijd werden er echter ook nieuwe initiatieven ontwikkeld. In 2021 is het Actieplan Cultuur vastgesteld, een overbruggings- en herstelplan voor de cultuursector.

In dit Actieplan Cultuur is een reservering opgenomen van € 100.000 voor kunst in de openbare ruimte. Met deze investering wordt beoogd de beroepspraktijk van de makers te ondersteunen en de beleving van cultuur voor de inwoners te versterken. Met de investering in kunst in de openbare ruimte wordt verrijking en verdieping geboden en worden de mensen gestimuleerd om in beweging te komen om in de buitenruimte hun eigen stad te verkennen.

2. Beleidskaders

In 2019 is de cultuurvisie Groei vastgesteld waarin een drietal programmalijnen zijn omschreven:

1. Kunst en cultuur voor en door iedereen
2. Aantrekkingskracht van Nijmegen vergroten door middel van cultuur
3. Ruimte voor innovatie en creativiteit

Deze beleidskaders gelden voor de uitvoering van kunst in de openbare ruimte.

Programmalijn 1: Kunst en cultuur voor en door iedereen

We willen kunst in de openbare ruimte voor zoveel mogelijk mensen toegankelijk maken, zoveel mogelijk mensen laten participeren en zoveel mogelijk mensen laten profiteren van kunst in de openbare ruimte.

Participatie

Kunst in de openbare ruimte is voor veel mensen toegankelijk, want op straat en gratis. In ons uitvoeringsprogramma richten we ons op opdrachten en activiteiten van professionele kunstenaars. Hoewel er geen sprake is van actieve cultuurparticipatie als in het zelf maken van kunstwerken door inwoners en publiek, gaat het bij kunstopdrachten wel om actieve participatie bij de totstandkoming van een kunstwerk. De input van de inwoner bij de formulering van een opdracht en het meedenken en meebeslissen van publiek is van groot belang om een kwalitatief goed kunstwerk te ontwikkelen voor de stad.

Geografische spreiding

Sommige mensen voelen zich snel aangetrokken tot kunst en zoeken deze ook actief op. Anderen voelen zich minder snel aangetrokken tot kunst. Om ook de tweede groep aan te spreken is het van belang dat kunstwerken in de stad geografisch goed verspreid zijn zodat iedereen toegang tot kunst kan hebben en voldoende kunst in de buurt heeft.

Nieuw publiek, nieuw aanbod

We willen met onze kunstwerken zoveel mogelijk mensen bereiken en zoeken ook naar nieuw publiek dat nog onbekend is met onze kunstwerken. Dat vraagt enerzijds om het bestaande aanbod voor een meer divers publiek toegankelijk te maken en anderzijds om het diversifiëren van het aanbod zelf, toegespitst op de wensen en verwachtingen van het nieuwe publiek, met mogelijk vernieuwende of nieuwe kunstvormen tot gevolg.

Voor de ontwikkeling van kunstwerken kiezen we voor een benadering waarin in principe iedereen mee kan doen en waar ruimte is voor verschillende perspectieven. Het effect van kunst is voor iedereen anders. Kunstbeleving is een persoonlijke beleving. Hetzelfde kunstwerk kan zowel spraakmakend, schurend, verbindend, emanciperend, mooi en lelijk zijn vanuit het perspectief van verschillende personen.

De inclusiviteit en bereikbaarheid van kunst in de openbare ruimte verdient nader onderzoek. Bijvoorbeeld voor slechtzienden zijn veel kunstwerken minder bereikbaar. Een aantal kunstwerken is heel goed op een niet-visuele manier beleefbaar, denk aan tast of geluid. Dit vraagt om een andere manier van ontsluiten van de kunstwerken in de stad (bijvoorbeeld kunstroute langs ‘tastbare’ kunstwerken). We kunnen daarmee nieuwe doelgroepen bereiken en meer mensen in aanraking laten komen met kunst in de openbare ruimte.

Programmalijn 2: Aantrekkingskracht van Nijmegen vergroten door middel van cultuur

Door middel van kunst in de openbare ruimte vergroten we de aantrekkingskracht van Nijmegen voor bewoners en voor bezoekers. Een kunstwerk kan een doel op zich zijn (autonome kunst) of kan worden ingezet om een verhaal, een thema of een gedachte te verbeelden. Bijvoorbeeld door een koppeling te maken tussen kunst en het verbeelden van het Nijmeegse erfgoed.

Kiezen voor een veelzijdig aanbod

Om het aanbod spannend en levendig te houden is dynamiek binnen kunst en cultuur belangrijk. We stimuleren (verrassend) aanbod dat relevant is, meegaat met de tijd en aansprekend is voor bestaande en nieuwe doelgroepen.

Kiezen voor kwaliteit

De Commissie beeldende kunst adviseert de gemeente voor de ontwikkeling van kunstopdrachten. Voor kunst in de openbare ruimte geven we prioriteit aan hoogwaardig, spraakmakend aanbod wat passend is bij een stad met stedelijke allure.

Inzetten op de top

We willen de kwaliteit van cultuur verhogen. Daarvoor stimuleren we dat kwaliteit zich kan ontwikkelen. We stimuleren talentvolle kunstenaars door opdrachten voor ze te formuleren. Zo maken we de ontwikkeling van de beeldende kunst kansrijker.

Voor kunst in de openbare ruimte geldt tevens dat het een ambacht op zich is, met vele extra facetten waar een beeldend kunstenaar buiten de openbare ruimte niet mee te maken krijgt. We willen jonge getalenteerde kunstenaars uit de regio Nijmegen hierin faciliteren. Op deze wijze verdiepen en versterken deze kunstenaars hun vakmanschap. Een voorbeeld hiervan is de selectie van Studio Another Day voor de kunsttoepassing in het Dijkkwartier Oost.

Programmalijn 3: Ruimte voor innovatie en creativiteit

Voor een stad loont het om te investeren in innovatie: het levert nieuwe producten, technologieën en diensten op en het genereert nieuwe ideeën of originele concepten. Innovaties in cultuur zijn van grote betekenis als drijvende kracht achter tal van brede economische en maatschappelijke processen. Voor innovatie hebben we creativiteit nodig. Hoewel de culturele sector van nature veel creatieve geesten kent met een uniek en groot vernieuwingspotentieel die in staat zijn innovatie op gang te brengen en te houden, gaat dat niet vanzelf. Er is een stedelijk creatief klimaat nodig dat bijdraagt aan het innovatievermogen in de stad. Als gemeente pakken we daar een rol in. We gaan voor de volgende speerpunten:

Ruimte voor creativiteit

Veel creativiteit blijft verborgen in de stad. We gaan creativiteit stimuleren en de aanwezigheid ervan zichtbaar maken. Bijvoorbeeld door samen te werken met andere domeinen bij de ontwikkeling van kunstprojecten. Te denken valt aan de domeinen van zorg, wetenschap en economie.

Talentontwikkeling

Talentontwikkeling zorgt voor een gezonde groei en ontwikkeling van de cultuur in de stad. Bij de ontwikkeling van kunstprojecten zijn verschillende programma's gericht op talentontwikkeling van jonge kunstenaars. Een voorbeeld is de Muur van Talent. Daarnaast besteden we aandacht aan het selecteren en begeleiden van jonge kunstenaars bij opdrachten.

Experiment en innovatie

We kijken naar innovatie van de kunsten zelf; vernieuwing; ontwikkeling van het genre of de discipline. Kunst en cultuur zijn in zichzelf motoren voor innovatie, maar moeten zichzelf steeds opnieuw uitvinden om relevant en van betekenis te blijven. We kijken ook naar innovatie in de samenleving, hoe met behulp van creativiteit uit de kunst- en ontwerpsector hier een bijdrage aan geleverd kan worden.

3. Terugblik 2020 – 2022

Waterwolf
SpaceCowboys
Waalkade

In samenwerking met Economische Zaken en Citymarketing is in 2018-2019 dit kunstwerk voor op de vernieuwde Waalkade ontwikkeld. De Waterwolf verwijst naar de archetypische figuur uit een gedicht van Joost van den Vondel die de dreiging van het water verbeeldt ('het water eet het land op'). Bij de Waterwolf staat het Aquajong, een jongensfiguur die de wolf omarmt. Zo verbeeldt het de spanning tussen de dreiging van het water en tegelijkertijd de omarming ervan. Het beeld is ca. 3,50 meter hoog en straalt zowel realiteit (wolf met behaarde poten en kop) als speelsheid (kind en speelgoedwolf) uit. Eind april 2020 werd het beeld onthuld tezamen met de opening van de nieuwe Waalkade.

Muur van Talent
Diverse jonge kunstenaars
Tunnelweg

In dit driejarig project kregen jonge kunstenaars, ieder voor een jaar, het podium om een 2D kunstwerk (*mural*) te realiseren op de muur boven de spoortunnel in de Tunnelweg (westzijde). Bij de evaluatie eind 2019 is besloten om het project voort te zetten voor nog een periode van drie jaar (tot en met 2022). Uit die evaluatie in 2019 kwam naar voren dat het voor de jonge kunstenaars een leerzaam project is geweest. Als gemeente zijn we ook tevreden over de resultaten.

Talentkunst 3D

Diverse jonge kunstenaars

Diverse locaties

Wat met de Muurt van Talent in 2D kan en een succes is, kan natuurlijk ook in 3D. In de cultuurvisie Groei. wordt ingezet op ontwikkeling van talent *naar de top*. Voor kunst in de openbare ruimte geldt tevens dat het een ambacht op zich is, met vele extra facetten waar een beeldend kunstenaar buiten de openbare ruimte niet mee te maken krijgt. Dit was de reden om samen met Stichting Derde Wal het driejarige project *Talentkunst 3D* te starten. Het is de bedoeling dat jonge getalenteerde kunstenaars uit de regio Nijmegen hierin de mogelijkheid krijgen om op een aangewezen plek in de openbare ruimte voor een jaar een kunstwerk te realiseren. Op deze wijze verdiepen en versterken ze hun vakmanschap. In 2020 is gestart met dit project. De in 2020 geselecteerde kunstenaar heeft haar werk nog niet kunnen realiseren. De in 2021 geselecteerde kunstenaar ook niet. Wij bekijken hoe we dit project vlot kunnen trekken.

Hezelpoort - 'de Gaper'

Linda Arts

Fiets- en voetgangerstunnel Hezelpoort

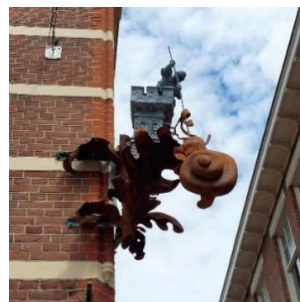

Inwoners van de stad vroegen of de fiets- en voetgangerstunnel in de Hezelpoort niet 'verfraaid' kon worden. Dit mede omdat de tunnel een steeds grotere rol krijgt in de verbinding van het centrum met de groeiende stad (Waalfront) erachter. De commissie beeldende kunst adviseerde positief hierop en gaf drie beeldend kunstenaars een schetsopdracht voor een passende en aantrekkelijke *mural*. In december 2019 zijn de schetsontwerpen gepresenteerd en is een keuze gemaakt, welke in 2020 werd uitgewerkt en uitgevoerd. Aan Linda Arts viel de eer te beurt om deze opdracht uit te voeren. Oorspronkelijk zou Linda beginnen op 31 maart 2020 met het aanbrengen van het kunstwerk, maar dit is vanwege de toen geldende coronamaatregelen pas 2 juni geworden. Het kunstwerk werd ongeveer 4 weken later opgeleverd.

Walk the Line (de Groene Lijn)

Niels van Bunningen

Diverse locaties

Geïnspireerd op 'La ligne verte' in Nantes, Frankrijk, heeft Nijmegen haar eigen groene lijn ontwikkeld. Citymarketing en kunst in de openbare ruimte werken hierin samen. De lijn, die door het stadscentrum is getrokken, is er om bezoekers kennis te laten maken met interessante en aantrekkelijke plekken. Deze kunnen cultureel, historisch of groen van aard zijn. Bovendien komen langs de lijn op markante plekken 9 kunstwerken van de Arnhemse kunstenaar Niels van Bunningen. Deze kunstwerken hebben een relatie met de plek waar ze hangen en vormen tegelijkertijd een herkenbare reeks, welke uitnodigt ze allemaal te gaan zien en zo de lijn te volgen. De lijn zelf is, tezamen met een eerste beeldend kunstwerk, begin 2020 aangebracht. Aansluitend volgen de overige kunstwerken in een reeks. Inmiddels zijn alle 9 kunstwerken langs de route geplaatst.

Tunnels Dukenburg

Johan Moorman

Tunnel Zwanenveld-Lankforst en tunnel Malvert-Weezenhof

Ontwerp Noord 2

Ontwerp Zuid 2

Inwoners van de wijk Dukenburg vroegen of de verbindingstunnels onder de Nieuwe Dukenburgseweg en onder de Van Boetbergweg niet 'verfraaid' kon worden met *murals*. De commissie beeldende kunst adviseerde positief hierop. In nauwe samenspraak met een bewonersdelegatie is er tot een afbakening van thematiek gekomen: namelijk een *mural* die thematisch iets vertelt over het **'verleden'** (historie en landgoed Dukenburg) in de tunnel tussen de wijken Zwanenveld en Lankforst en eentje over de **'toekomst'** (het multiculturele karakter/ aspect van dit stadsdeel) in de tunnel tussen de wijken Malvert en Weezenhof. Genoemde thema's worden grotendeels per tunnel uitgewerkt.

De commissie heeft in 2021 drie beeldend kunstenaars(collectieven) een schetsopdracht voor een passende en aantrekkelijke *mural* gegeven. In januari 2022 zijn de schetsontwerpen gepresenteerd. Daaruit is een keuze gemaakt voor het ontwerp van Johan Moorman.

Opening, 4 november 2022.

In januari 2022 zijn de schetsontwerpen voor een passende en aantrekkelijke *mural* gepresenteerd. De gekozen kunstenaar Johan Moorman heeft eind mei 2022 zijn ontwerp gepresenteerd en in de periode september - oktober 2022 het kunstwerk uitgevoerd. Op vrijdag 4 november 2022 werd door wethouder Vergunst de officiële openingshandeling verricht.

4. Kunstprojecten 2023 – 2024

De komende jaren verwachten wij een aantal van de volgende kunstwerken te kunnen realiseren. Het blijft lastig om daarbij een exacte planning aan te geven. Bij het realiseren van nieuwe werken komt vaak zoveel kijken, dat het een opgave is om strak op tijd te sturen. Hierbij moet u denken aan de algehele gebiedsontwikkeling, techniek, participatie (bij totstandkoming) en ruimtelijke en juridische procedures, maar zeker ook aan het creatieve proces. De hier onder genoemde projecten bevinden zich in verschillende stadia (idee, voorbereiding, ontwerp, besluitvorming). Wij kunnen niet uit sluiten dat de daadwerkelijke uitvoering van sommige van de hieronder genoemde werken pas in de volgende periode plaatsvindt.

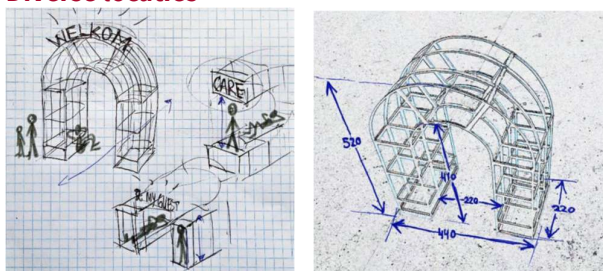
Plint Doornroosje **Jan van der Ploeg** **Stationsplein**

Impressie

Doornroosje wil vanwege haar 50 jarig bestaan een groot kunstwerk van de kunstenaar Jan van der Ploeg over de gehele plint van het gebouw aanbrengen (monumentale of toegepaste kunst). Dit idee leefde al langer. Bij het ontwerpproces van het gebouw hebben architect (Jan Decker AGS architects) en kunstenaar destijds al een integraal ontwerp gemaakt. De uitvoering is tot nu achterwege gebleven, maar wordt nu alsnog ter hand genomen. Alle betrokken partijen zijn positief. Naar verwachting wordt dit werk in de eerste helft van 2023 opgeleverd.

Gastvrij Nijmegen **Marcel Blom** **Diverse locaties**

De eerste schetsontwerpen

Reuring over de graffiti ‘Nijmegen Gastvrij’ op de pijler van de Waalburg leidde tot een stadsinitiatief voor een kunstwerk die de waarde van gastvrijheid verbeeld. Nijmegen is gastvrij, of het nu gaat over de tijdelijke opvang van vluchtelingen of de jaarlijkse Vierdaagse marsen en -feesten. Begin 2019 heeft de gemeenteraad dit initiatief overgenomen in de vaststelling van een motie over een mogelijk kunstwerk. Dit heeft geleid tot een samenwerkingsproject van betrokkenen uit de stad en gemeente om te komen tot realisatie. Marcel Blom is als uitvoerend kunstenaar geselecteerd. Het kunstwerk zal bestaan uit een object met daaraan verbonden een performance. Verwachting is dat het kunstwerk in de eerste helft van 2023 en daarna doorlopend in 2023 gerealiseerd wordt.

Handelskade

Ruud Kuijer

Handelskade - Voorstadslaan

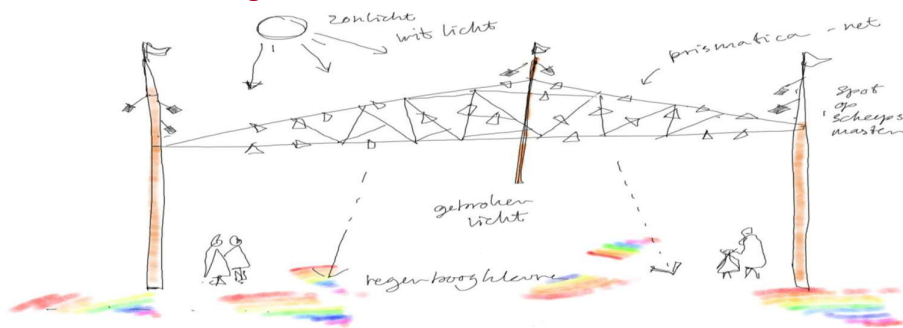
Impressie

Na het gereedkomen van de nieuwbouw zijn wij samen met ontwikkelaar BPD gestart met het proces om een kunstwerk in het gebied te realiseren. In 2019 werd een initiatief opgestart. Samen met een groep bewoners en ondernemers heeft de commissie beeldende kunst het proces doorlopen om te komen tot beeldvorming over uitgangspunten en locatie voor een kunstwerk. Eind 2019 zijn daartoe drie kunstenaars geselecteerd uit een gezamenlijk opgestelde longlist. Deze kunstenaars hebben een schetsopdracht gekregen, welke medio juni 2020 werd gepresenteerd. Hieruit is Ruud Kuijer geselecteerd. Hij heeft zijn oorspronkelijke ontwerp op verzoek van de commissie beeldende kunst en de betrokken bewonersgroep meer op de omgeving toegespitst. Plaatsing van het beeld op de beoogde locatie leverde enkele problemen op (te dicht bij de waterkering). Op dit moment ligt er een positief advies van het RKT Waalfront/ Commissie Beeldkwaliteit. Het wachten is op een akkoord van het Waterschap Rivierenland, zodat het kunstwerk kan worden gerealiseerd.

Verbeelding van de Waal (Waalkade) / regenboogkunstwerk

N.t.b.

Waalkade - Lindenerghaven

Impressie

In de plannen voor het lage gedeelte van de nieuwe Waalkade was een kunstwerk geprojecteerd wat de loop van de Waal moest verbeelden. Door het terugtrekken van financiers is de voortgang in 2019 gepauzeerd en inmiddels is deze afgeblazen.

In de stad leeft al geruime tijd de wens om tot een lhbt+-kunstwerk te komen. Nu het lage gedeelte van de Waalkade niet met het waterkunstwerk wordt ingevuld is de locatie in beeld gekomen als locatie voor de realisatie van een te realiseren regenboogkunstwerk. De gemeente kan hiermee dit verzoek combineren met een ouder niet meer actueel voorstel.

De commissie en een klankbordgroep bestaande uit diverse vertegenwoordigers van de lhbt+-gemeenschap zullen een shortlist samenstellen, waaruit een 3-tal kunstenaars worden geselecteerd. Er is eerst nog een advertentie geplaatst in het blad *BK Informatie*. De reden hiervoor is gelegen in het belang tot de bekendmaking van het project en om tot een bredere lijst van kunstenaars te komen. De advertentie is in samenspraak met de klankbordgroep opgesteld. Uit de reflectanten zijn een 6-tal kunstenaars geselecteerd, die uitgenodigd zijn voor een pitch. Uit die 6 worden 3 kunstenaars geselecteerd voor de schetsopdracht.

Het uitgangspunt is dat de gemeente de helft van de kosten van de kunsttoepassing voor haar rekening neemt, voor de overige helft zorgen de betrokken lhbt+-organisaties.

Herinrichting Kelfkensbos **Fernando Sánchez Castillo** **Kelfkensbos**

Impressie

De Commissie beeldende kunst is in 2021 meegenomen in de spannende herontwikkeling van het Kelfkensbos. De commissie is betrokken geweest bij de selectie van de kunstenaar. Dit heeft geresulteerd in de voordracht van Fernando Sánchez Castillo. Er zijn aan de desbetreffende werkgroep schetsontwerpen gepresenteerd over een kunstwerk op het Kelfkensbos, dat onder meer iets moet zeggen over het Romeinse verleden van Nijmegen in het kader van de aanwijzing van de Limes tot Unesco Werelderfgoed. Afgesproken is dat aan de hand van deze schetsontwerpen het kunstwerk wordt doorontwikkeld in relatie tot de herontwikkeling van het Kelfkensbos.

Met de Commissie Beeldende Kunst is gesproken over proces en inhoud van het te volgen traject. Op 20 oktober 2022 is het ontwerp voor het nieuwe Kelfkensbos bekend gemaakt. Toen is ook het kunstwerk (bestaande 3 kunstwerken) gepresenteerd.

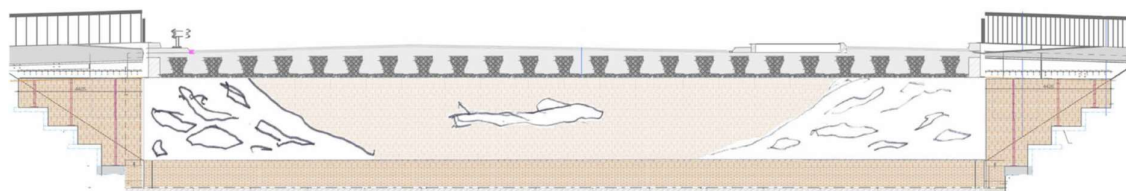
Dijkkwartier Oost [429]
Diverse jonge kunstenaars
Weurtseweg

Impressie

Aan de commissie werd gevraagd of zij mee wilden denken over kunsttoepassingen op het nieuwbouwcomplex in het Waalfront: Dijkkwartier Oost [429]. De architect had in het oorspronkelijke ontwerp al een beeldende kunsttoepassing op het gebouw ingetekend. De commissie is bij de verdere uitwerking hiervan betrokken. Zo heeft de commissie de schetsopdrachten gefinancierd en verzorgt het deels de begeleiding van de gekozen kunstenaars (Studio Another Day). Dit wordt door de 4 betrokken financiers / projectontwikkelaars verder opgepakt.

Waalprong - Onderdoorgang GAS
Maarten Heijkamp
Graaf Allardsingel

Het schetsontwerp

Begin 2022 is de commissie benadert voor een kunstzinnige invulling van een muur in de Onderdoorgang Graaf Allard Singel. In de week na de Vierdaagse wordt er begonnen met de realisatie van een onderdoorgang (tunnel) onder de Graaf Allardsingel, waar op een van de tunnelwanden een kunsttoepassing moet komen. De andere zijde van de tunnel krijgt een ecologische invulling. Medio mei 2022 zijn 3 kunstenaars geselecteerd voor een schetsopdracht. Deze is eind juni gepresenteerd, waarna de keuze viel op Maarten Heijkamp. Een van de uitgangspunten van deze opdracht is (her)gebruik van materiaal (stenen). Er kan bijvoorbeeld gebruik worden gemaakt van stenen die over zijn gebleven bij de bouw van stadsbrug 'De Oversteek', maar ook van stenen die op Plein 1944 hebben gelegen of archeologisch materiaal.

Maarten zal in de eerste helft van 2023 zijn kunstwerk realiseren.

Hof van Holland (UFT en meer)

N.t.b.

Diverse locaties

In de 2^e helft van 2021 zijn er, nadat de leden van de commissie zijn geïnformeerd over de ontwikkelingen in het gebied de Waalsprong, diverse oriënterende gesprekken gevoerd over een nadere (kunstzinnige) invulling van in eerste instantie de Urban Fit Track (UFT). Hierbij is er ook samenwerking met (verbeelding van) Erfgoed. De toepassing van kunst langs deze route is voorlopig even 'on hold' gezet.

Besloten is eerst in te zetten op de verbeelding van Erfgoed. De commissie heeft een overzicht gekregen van alle hiervoor mogelijke plekken voor kunsttoepassingen in de Waalsprong. Gedacht moet worden aan locaties in of nabij het geplande winkelcentrum, bij het Hotel van der Valk/ NS-station Lent, de boomgaard. Hier liggen heel veel kansen (ook kansen in samenwerken met projectontwikkelaars en andere partijen), maar ook grote opgaven.

De commissie gaat in samenwerking met Erfgoed eerst aan de slag met een kunstopdracht voor een watertappunt in Hof van Holland (verwachte oplevering november 2023). Daarna zullen er verdere plannen voor kunsttoepassingen worden opgepakt.

Verplaatsing beeld Tordoir

Narcisse Tordoir

Van Boetbergweg - Van Apelterenweg

Impressie

In verband met de herinrichting van het Kelfkensbos is de commissie in 2020 betrokken bij het daar geplaatste kunstwerk van Narcisse Tordoir. Op verzoek van bewoners uit Dukenburg is besloten het kunstwerk te verplaatsen naar de wijk Dukenburg. De wijkbewoners zijn mede via de wijkkrant 'de Dukenburger' en via de wijk-tv vanaf het begin bij dit proces betrokken. In goed overleg met hen zijn uiteindelijk 5 opties nader uitgewerkt. De commissie beeldende kunst heeft dit proces begeleid. Er is een keuze is gemaakt voor de locatie hoek Van Boetbergweg - Van Apelterenweg. Het kunstwerk is nu in opslag. Nadat er een aantal bomen zijn verplaatst zal het zijn nieuwe plek in de openbare ruimte (in 2023) gaan innemen.

Muur van Talent (vervolg)

Diverse jonge kunstenaars

Tunnelweg

Na een evaluatie in 2019 werd besloten het project van de Muur van Talent voor een periode van 3 jaar te verlengen. Onder begeleiding van Stichting Derde Wal mogen jonge kunstenaars, ieder voor een jaar, een grote muur, aan de westzijde van de verkeerstunnel onder het station, gebruiken als canvas. Begin 2023 evalueren wij dit project opnieuw en bekijken wij of verlengen nog eens tot de mogelijkheden behoort.

Potentie voor murals en streetart

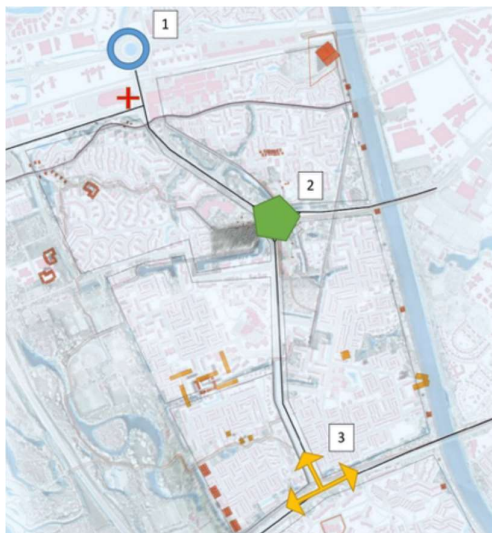
In de afgelopen jaren zijn er in de stad op meerdere plekken muurschilderingen (*murals of streetart*) gerealiseerd. Op gemeentelijk initiatief, maar ook door particulieren. De commissie is bij enkele daarvan betrokken (geweest). Om te komen tot een meer beleidsmatige aanpak onderzoeken we momenteel hoe we dit het beste vorm kunnen geven. We verwachten in de loop van 2023 met een visie te komen. Ondertussen onderkennen we zeker de positieve kracht die murals kunnen hebben op de omgeving. We voeren een project uit waarbij nieuwe murals op verschillende plekken in Nijmegen wordt aangebracht. Doel van dit project is enerzijds de positie van kunstenaars versterken door zichtbaarheid van kunst in de stad te vergroten en opdrachten te geven aan kunstenaars. Anderzijds willen we de leefomgeving van bewoners verbeteren met kunst. In 2023 en 2024 selecteren we locaties die een upgrade kunnen gebruiken (bijvoorbeeld plekken die nu te maken hebben met ongewenste graffiti) en gaan samen met betrokkenen (bewoners, organisaties) aan de slag met kunstenaars om er een leefbare en prettige plek van te maken. De ervaringen uit dit project gebruiken we om te bepalen hoe we in de toekomst met murals willen omgaan en hoe we dat samen met de betrokkenen vorm kunnen geven.

Groots en meeslepend kunstwerk Dukenburg, Lindenholt en Winkelsteeg

De ambitie is uitgesproken om in de periode 2022-2024 een *groots en meeslepend* kunstwerk te realiseren in de stad. 'Kunst met een grote K', wat best mag schuren en reuring mag geven. De afgelopen jaren zijn hierover verkennende gesprekken gevoerd met de Commissie beeldende kunst.

Een optie is om toch het Maas-Waalkanaal als uitgangspunt te nemen. Langs de bruggen over het Maas-Waalkanaal loopt een fietsroute. Deze fietsroute kan nieuwe optie zijn voor het bruggen-kunstwerk, zeker ook gezien de ontwikkelingen in de Winkelsteeg. De gemeente heeft een toekomstplan (ambitiedocument) voor de Kanaalzone-Zuid gemaakt, gevolgd door een ontwikkelvisie voor Winkelsteeg. De gemeente ziet volop kansen om dit stuk Nijmegen mooier te maken. Met extra woningen, die zo hard nodig zijn, maar ook bedrijven om te zorgen voor voldoende banen, en groene routes naar de wijken eromheen. In Winkelsteeg is veel ruimte voor nieuwe ontwikkelingen, in de andere wijken kijkt de gemeente vooral naar kwaliteitsverbetering. De commissie beeldende kunst wil in 2022-2024 ook een keer fris naar het gehele gebied kijken.

In het verlengde van de bruggen liggen in de wijk Dukenburg de 3 knooppunten Takenhofplein, Steve Bikoplein, driesprong Van Boetbergweg - Van Apelterenweg. Het Takenhofplein hoort bij de 3 knooppunten, maar ligt in de wijk Lindenholt. De commissie heeft een preadvies uitgebracht. Dit advies biedt uitgangspunten voor een verdere invulling van het gebied. Ook in relatie tot de nieuwe ontwikkelingen in de Winkelsteeg of een andere invulling van het Takenhofplein. De commissie adviseert om 3 grote spraakmakende kunstwerken te realiseren op deze knooppunten. Het eerste wordt in het voorjaar van 2023 gerealiseerd: de verplaatsing van het werk van Narcisse Tordoir naar de driesprong Van Boetbergweg - Van Apelterenweg. Een vervolg kan zijn een nieuwe invulling van het Takenhofplein of de Winkelsteeg. Er staan de komende jaren een aantal mooie ontwikkelingen in Dukenburg te gebeuren (Winkelcentrum, ROC-locatie en Zegers-driehoek). Gedacht wordt aan iets dat aansprekend kan zijn en aandacht naar Dukenburg kan trekken.

Dukenburg - 3 knooppunten in het verlengde van de bruggen in het Maas-Waalkanaal

1. Takenhofplein
2. Steve Bikoplein
3. Driesprong Van Boetbergweg - Van Apelterenweg

Groen Groeit.

De beoogde investering in de Kunst in de Openbare Ruimte is een enorme impuls die de kwaliteit van de openbare ruimte in Nijmegen blijvend kan versterken. Wereldwijd is te zien dat er een beweging in gang is gezet die inzet op de vergroening van de stad, die inzet op het versterken van de kwaliteit van de openbare ruimte voor voetganger en fietser. De noodzaak om in te zetten op groen in de stad komt ook voort uit de klimaatverandering. Toenemende momenten van intensieve regenval en hittestress vragen om een groter absorptievermogen van de stad. Meer groen maakt de stad klimaat-adaptief. In Nijmegen is de aandacht voor het groen afleesbaar in de Omgevingsvisie en de Groenvisie Metropoolregio 2025.

De commissie ziet een kans in het koppelen van de financiële impuls voor de kunst in de openbare ruimte aan de Groenvisie en cultuurvisie.

De commissie stelt om impuls gelden in te zetten voor de ontwikkeling van projecten die beeldende kunst in de openbare ruimte koppelen aan de ontwikkeling en versterking van groen en natuur. Kunst heeft de kracht om een belevingswereld te openen. Beeldend kunstenaars zijn bij uitstek diegenen die met verbeeldingskracht een innovatieve en vooral onverwachte betekenis kunnen geven aan het groen en de groenstructuur. Artistic-research vanuit de beeldende kunst zet aan tot experiment en vernieuwing en vormt daarmee een noodzakelijke bouwsteen om te komen tot nieuwe stadslandschappen en nieuwe vormen van 'groene stedelijkheid'.

De commissie wil hiertoe in de komende periode in gesprek gaan met o.m. placemakers als Het Fabrikaat en Hubert.

5. Besteding 2022 / Begroting 2023 – 2024

Jaarlijks is er ruim € 107.500 beschikbaar voor lopende zaken. Daarnaast is er voor 2022 nog een extra bedrag van € 100.000 beschikbaar uit het Actieplan Cultuur. In december 2021 is er € 50.000 toegevoegd aan de reserve. Dit bedrag is bestemd voor de murals in de tunnels Dukenburg (en kwam uit budget Wijkmanagement). Ook zijn de middelen die bestemd waren voor het waterloopkunstwerk, wat geen doorgang vond, teruggegaan naar de reserve. De middelen worden besteed aan voorbereiding kunstprojecten: interne uren, opdrachten voor schetsontwerpen, voorlopige ontwerpen, tot aan de fase van realisatie, bijdragen aan particuliere initiatieven en kleine kunstprojecten.

De Reserve kunst in de openbare ruimte wordt benut voor de grotere kunstwerken. De raad neemt een besluit over de toekenning van de middelen (binnen de kaders van het door de raad vastgestelde beleidsplan). De voorbereidingskosten om te komen tot een definitief ontwerp voor deze grotere kunstprojecten worden gedekt uit het Werkbudget beeldende kunst. Pas als kunstprojecten zo ver zijn dat ze in de uitvoeringsfase komen worden de bedragen die hier voor benodigd zijn onttrokken aan de reserve door middel van een raadsvoorstel.

Per 1 januari 2023 bevat de Reserve € 604.848.

	2022	2023	2024
Jaarbudget 60337	107.576	107.576	107.576
Walk the line; kunstwerken 6-9	6.493		
Muur van Talent	7.140	7.250	
Talentkunst 3D	8.660	8.500	
Tunnels Dukenburg, schetsopdrachten	7.500		
Onderdoorgang Graaf Allardsingel, SO	7.500		
Regenboogkunstwerk, Pitches en SO	1.250	7.500	
Waalsprong Hof van Holland, SO		7.500	
Doornroosje plint, voorbereiding	15.000		
Nieuwe projecten		PM	PM
Uitvoeringskosten Stadsrealisatie	13.000	13.000	13.000
Particuliere initiatieven	15.000	15.000	15.000
Uitvoeringskosten Commissie	18.000	18.000	18.000
	99.543	76.750	46.000

	2022	2023	2024
Reserve Beeldende Kunst			
Stand per 1 januari	525.848	604.848	330.348
Toevoeging actieplanmiddelen	100.000		
Toevoeging Wijkbudget kunst Dukenburg	50.000		
Toevoeging niet gebruikt budget			
Waterloopkunstwerk	35.000		
	710.848	604.848	330.348

	2022	2023	2024
Programmering			
Gastvrij Nijmegen		37.500	
Handelskade		37.000	
Tunnels Dukenburg	106.000		
Regenboogkunstwerk		100.000	
Murals/ street art		100.000	
Overige projecten			PM
	106.000	274.500	

Stand eind 2022 / 2023 / 2024	604.848	330.348	330.348
-------------------------------	---------	---------	---------